SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 15. decembra 2011*

V zadevi C-409/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesfinanzhof (Nemčija) z odločbo z dne 29. junija 2010, ki je prispela na Sodišče 16. avgusta 2010, v postopku

Hauptzollamt Hamburg-Hafen

proti

Afasia Knits Deutschland GmbH,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, M. Safjan, M. Ilešič (poročevalec), E. Levits, sodniki, in M. Berger, sodnica,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 7. julija 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Afasia Knits Deutschland GmbH H. von Zanthier in M. Stawska-Höbel, odvetnika,

– za češko vlado M. Smolek, zastopnik,

– za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z G. Albenziom, avvocato dello Stato,

– za Evropsko komisijo A. Bordes in B.-R. Killmann, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 15. septembra 2011

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 32 Protokola 1 iz Priloge V k Sporazumu o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisan v Cotonouju dne 23. junija 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 35, str. 3) in odobren v imenu Skupnosti s Sklepom Sveta 2003/159/ES z dne 19. decembra 2002 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 46, str. 121) (v nadaljevanju: sporazum iz Cotonouja), in člena 220 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 10, str. 239) (v nadaljevanju: carinski zakonik).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Hauptzollamt Hamburg-Hafen (glavni davčni urad pristanišča Hamburg, v nadaljevanju: Hauptzollamt) in družbo Afasia Knits Deutschland GmbH (v nadaljevanju: Afasia) glede uvoznih dajatev, ki jih je ta družba naknadno plačala zaradi uvoza tekstilnih izdelkov v Evropsko unijo.

Pravni okvir

Sporazum iz Cotonouja

3 Sporazum iz Cotonouja je začel veljati 1. aprila 2003. Vendar se je ob uporabi Sklepa Sveta ministrov AKP-ES št. 1/2000 z dne 27. julija 2000 o začasnih ukrepih, ki se uporabljajo od 2. avgusta 2000 do začetka veljavnosti Sporazuma o partnerstvu AKP-ES (UL L 195, str. 46), kakor je bil podaljšan s Sklepom Sveta ministrov AKP-ES št. 1/2002 z dne 31. maja 2002 (UL L 150, str. 55), predčasno uporabljal od 2. avgusta 2000.

4 Sporazum o spremembi je bil podpisan 25. junija 2005 v Luxembourgu in je začel veljati 1. julija 2008. Sklep Sveta 2010/648/EU o podpisu Sporazuma o drugi spremembi Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju 23. junija 2000, kakor je bil prvič spremenjen v Luxembourgu 25. junija 2005, v imenu Evropske unije (UL L 287, str. 1) je bil sprejet 14. junija 2010. Vendar se ob upoštevanju časovnega okvira dejanskega stanja v sporu o glavni stvari zanj še naprej uporabljajo pravila iz prvotne različice sporazuma iz Cotonouja.

5 V skladu s členom 100 sporazuma iz Cotonouja so „[p]rotokoli in priloge k temu sporazumu […] njegovi sestavni deli. […]“

6 Člen 1 Priloge V k sporazumu iz Cotonouja, naslovljene „Trgovinski režim za uporabo v pripravljalnem obdobju iz člena 37(1)“, je določal, da se „[i]zdelki po poreklu iz držav AKP […] uvažajo v Skupnost brez plačila carine in dajatev z enakim učinkom“.

7 Protokol 1 v zvezi z opredelitvijo pojma „izdelki po poreklu“ in načini upravnega sodelovanja, ki je v navedeni Prilogi V (v nadaljevanju: Protokol 1), je v členu 2(1) določal:

„Za namen izvajanja določb […] iz Priloge V se za izdelke po poreklu iz držav AKP štejejo:

a) izdelki, ki so v celoti pridobljeni v državah AKP v smislu člena 3 tega protokola;

b) izdelki, pridobljeni v državah AKP, ki vključujejo material, ki ni bil v celoti pridobljen v teh državah, pod pogojem, da je bil ta material v državah AKP dovolj obdelan in predelan v smislu člena 4 tega protokola.“

8 Naslov IV, „Dokazilo o poreklu“, Protokola 1 je obsegal med drugim člen 14 tega protokola, katerega odstavek 1 je določal:

„Ob uvozu v Skupnost se za izdelke s poreklom iz držav AKP uporabi Priloga V ob predložitvi:

a) potrdila o gibanju blaga EUR.1 [v nadaljevanju: potrdilo EUR.1] […]

[…]“

9 Odstavek 1 člena 15 navedenega protokola je določal, da potrdilo EUR.1 izda carinski organ izvozne države. V skladu z odstavkom 3 istega člena je moral biti „[i]zvoznik, ki zaproša za izdajo [potrdila EUR.1], […] pripravljen kadar koli, na zahtevo carinskih organov izvozne AKP države, v kateri se izda potrdilo […], predložiti vse ustrezne dokumente, ki dokazujejo, da imajo zadevni izdelki status izdelkov s poreklom […]“.

10 V skladu s členom 28(1) istega protokola mora navedeni izvoznik hraniti dokumente iz člena 15(3) vsaj tri leta.

11 Naslov V, „Ureditev upravnega sodelovanja“, Protokola 1 je obsegal med drugim člena 31 in 32 tega protokola, ki sta bila naslovljena „Medsebojna pomoč“ in „Preverjanje dokazil o poreklu“.

12 Navedeni člen 31(1) in (2), prvi pododstavek, je določal:

„1. Države AKP pošljejo Komisiji vzorce uporabljanih žigov, skupaj z naslovi carinskih organov, pristojnih za izdajo [potrdil EUR.1] ter za kasnejše preverjanje [potrdil EUR.1] in izjav na računu.

[Potrdila EUR.1] in izjave na računu se sprejemajo za uporabo preferencialnega obravnavanja od datuma, ko Komisija prejme informacije.

Komisija pošlje te informacije carinskim organom držav članic.

2. Za zagotovitev pravilne uporabe tega protokola si Skupnost […] in države AKP medsebojno pomagajo prek pristojnih carinskih uprav pri preverjanju verodostojnosti [potrdil EUR.1], izjav na računu in dobaviteljevih izjav ter doslednosti informacij iz teh dokumentov."

13 Člen 32 Protokola 1 je določal:

„1. Kasnejše preverjanje dokazil o poreklu se opravi naključno ali kadar koli carinski organ uvozne države utemeljeno dvomi v verodostojnost takih dokumentov, statusu izdelkov po poreklu teh izdelkov ali izpolnjevanju drugih pogojev iz tega protokola.

2. Za namene izvajanja določb odstavka 1 carinski organ uvozne države vrne [potrdilo EUR.1] in račun, če je bil predložen, izjavo na računu ali kopijo teh dokumentov carinskemu organu izvozne države, pri čemer navede razloge za poizvedbo, tam kjer je to ustrezno. Morebitni pridobljeni dokumenti ali informacije, ki kažejo na to, da so informacije iz dokazila o poreklu nepravilne, se posredujejo kot priloga zahtevi za preverbo [za utemeljitev zahteve za naknadno preverjanje].

3. Preverjanje opravi carinski organ izvozne države. Za ta namen ima pravico zahtevati kakršne koli dokaze in pregledati izvoznikove evidence ali opraviti kakršen koli drug ustrezen pregled.

[…]

5. Carinski organ, ki zahteva preverbo, je treba čim prej obvestiti o rezultatih tega preverjanja. Ti rezultati morajo jasno izkazovati, ali so dokumenti verodostojni in ali se izdelke lahko šteje za izdelke s poreklom iz držav AKP […] ter ali izpolnjujejo druge pogoje iz tega protokola.

[…]

7. Če je videti, da postopek preverjanja ali kakršna koli druga informacija kaže na kršenje določb protokola, države AKP na lastno pobudo ali na predlog Skupnosti opravijo ustrezne poizvedbe ali poskrbijo za izvajanje takih poizvedb, ki je dovolj hitro za prepoznavanje in preprečevanje takih kršitev, pri čemer lahko država AKP v ta namen povabi Skupnost k sodelovanju pri teh poizvedbah."

Carinski zakonik

14 Carinski zakonik je bil razveljavljen z Uredbo (ES) št. 450/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o carinskem zakoniku Skupnosti (Modernizirani carinski zakonik) (UL L 145, str. 1), katere nekatere določbe se uporabljajo od 24. junija 2008. Vendar se ob upoštevanju časovnega okvira dejanskega stanja v sporu o glavni stvari zanj še naprej uporabljajo pravila carinskega zakonika.

15 Odstavek 1 člena 220 carinskega zakonika je v različici, ki se uporablja v postopku v glavni stvari, določal, da „[č]e znesek dajatev, ki izhaja iz carinskega dolga, ni bil vknjižen […], ali je bil vknjižen nižji znesek od zakonsko dolgovanega, se mora

vknjižba zneska izterjevanih dajatev ali preostalega izterjevanega zneska dajatev opraviti v roku dveh dni, ki se šteje od dneva, ko carinski organi to ugotovijo in lahko izračunajo zakonsko dolgovani znesek ter določijo dolžnika (naknadna vknjižba) […]“.

16 Vendar je odstavek 2 navedenega člena 220 vseboval izjeme glede naknadne vknjižbe. Določal je:

„[…] naknadna vknjižba [se] ne opravi, če:

[…]

b) znesek zakonsko dolgovanih dajatev ni bil vknjižen kot posledica napake carinskih organov, ki je oseba, zavezana plačilu, ni mogla ugotoviti ter je sama ravnala v dobri veri in v skladu z vsemi predpisi, določenimi z veljavno zakonodajo v zvezi s carinsko deklaracijo.

Če se preferencialni status blaga ugotovi na podlagi upravnega sodelovanja, v katero so vključeni organi tretje države, ki izdajo potrdilo, in se za to potrdilo izkaže, da je nepravilno, velja, da gre za napako, ki je ni bilo mogoče odkriti v smislu prvega pododstavka.

Izdaja nepravilnega potrdila kljub temu ne pomeni zmote, če so bili podlaga za potrdilo nepravilna dejstva, ki jih je predložil izvoznik, razen če je več kakor očitno, da so se organi, ki so ga izdali, zavedali ali bi se morali zavedati, da blago ni ustrezalo pogojem, ki so določeni za upravičenost do preferencialne obravnave.

Zavezana oseba se lahko sklicuje, da je ravnala v dobri veri, če lahko dokaže, da je ob teh trgovinskih operacijah poskrbela, da so bili vsi pogoji za preferencialno obravnavo izpolnjeni.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

17 Družba Afasia je del skupine družb, ki trgujejo s tekstilnimi izdelki. Ta skupina ima glavni sedež v Hongkongu (Kitajska) in je ustanovila podjetja med drugim na Jamajki.

18 Družba Afasia je leta 2002 zahtevala, naj se v prosti promet znotraj Unije sprosti več pošiljk tekstilnih izdelkov družbe ARH Enterprises Ltd (v nadaljevanju: ARH), ki je eno od jamajških podjetij, ki so del te skupine.

19 Družba Afasia je dovoljenje za sprostitev v prosti promet pridobila na podlagi podatka, da je navedeno blago po poreklu z Jamajke, in zaradi predložitve potrdil EUR.1, ki so jih izdali jamajški carinski organi in so potrjevali navedeno poreklo.

20 Komisija, natančneje, Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), je marca 2005 v okviru misije na Jamajki na povabilo jamajškega ministrstva za zunanje zadeve in zunanjo trgovino zaradi suma nepravilnosti preverila potrdila EUR.1, izdana od leta 2002 do leta 2004. Ugotovitve te misije so bile zapisane v zapisnik z dne 23. marca 2005, izdan s pisemsko glavo Komisije. Zapisnik so podpisali udeleženci misije in za jamajško vlado stalni sekretar ministrstva za zunanje zadeve in zunanjo trgovino.

21 Navedeni zapisnik potrjuje, da:

– so jamajški izvozniki, h katerim spada tudi družba ARH, kršili določbe sporazuma iz Cotonouja, ker so bili večina izdelkov ali vsi izdelki, ki so se izvozili v Unijo, izdelani iz končnih izdelkov s poreklom s Kitajske ali pa je šlo za končni tekstilni izdelek s poreklom s Kitajske;

– bi bilo kljub temu mogoče, da so nekateri od izvoženih izdelkov po poreklu z Jamajke, toda zadevni izvozniki preiskovalcem niso predložili dokazov, ki bi to potrjevali;

– so jamajški izvozniki v zahtevi za izdajo potrdil EUR.1 podali lažne izjave o poreklu blaga, kar naj bi jamajški carinski organi zaradi profesionalnega načina prikrivanja porekla blaga zelo težko odkrili. Ti naj bi torej, kot navajajo, ravnali skrbno in v dobri veri;

– jamajški carinski organi ugotavljajo, da so potrdila EUR.1, izdana od leta 2002, nepravilna in zato nična.

22 Glede na to, da lastniki skupine Afasia med preiskavo niso sodelovali ter da med obiskom proizvodnih obratov in poslovnih prostorov družbe ARH ni bilo mogoče najti nobenega dokumenta, so rezultati preiskave, navedeni v prejšnji točki, temeljili zlasti na pregledu prevoznih dokumentov in dokumentov, ki jih imajo jamajški organi in ki se nanašajo na izvožene pošiljke blaga, ter na primerjavi podatkov iz teh dokumentov s podatki iz dokumentov, ki so jih preiskovalcem predložili kitajski carinski organi. Iz tega pregleda in te primerjave je razvidno, da večina blaga, ki spada v navedene pošiljke, ni mogla biti izdelana na Jamajki, ampak je bila bodisi sestavljena iz končnih tekstilnih delov s poreklom s Kitajske bodisi iz končnih tekstilnih izdelkov s kitajskim poreklom.

23 Hauptzollamt je 3. maja 2005 uvedel postopek naknadne izterjave carin za zadevne pošiljke tekstilnih izdelkov za znesek 62.323,45 EUR.

24 Družba Afasia je tej odločitvi nasprotovala, pri čemer je zatrjevala, da dokazov o jamajškem poreklu blaga ni več mogoče predložiti, ker je leta 2004 orkan uničil proizvodne obrate s sedežem na Jamajki. Poleg tega naj bi bila potrdila EUR.1, ki so jih prvotno izdali jamajški organi, še vedno veljavna, ker jih ti niso pravilno razveljavili.

25 Ker je Hauptzollamt vztrajal pri svoji odločitvi, je družba Afasia vložila tožbo pri Finanzgericht Hamburg (davčno sodišče v Hamburgu). Davčno sodišče je tožbi ugodilo, ker ugotovitve, zaradi katerih je bila uvedena naknadna izterjava uvoznih dajatev,

v nasprotju z zahtevami iz sporazuma iz Cotonouja niso temeljile niti na zahtevi za preverjanje, naslovljeni na jamajške carinske organe, niti na preiskavi, ki bi jo ti opravili, ampak na preiskavi, ki so jo opravile službe Komisije. Razglasitev neveljavnosti potrdil EUR.1, ki se nanašajo na zadevne pošiljke tekstilnih izdelkov, naj zato ne bi bila veljavna. To sodišče je poleg tega navedlo, da je imela družba Afasia legitimno pričakovanje glede zakonitosti uvoza navedenih pošiljk blaga.

26 Hauptzollamt je zoper to sodbo vložil revizijo na Bundesfinanzhof (zvezno sodišče za finance), to pa je zaradi dvomov glede ustreznosti presoje Finanzgericht Hamburg prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je v skladu s členom 32 [Protokola 1], če Evropska komisija kasnejše preverjanje izdanih dokazil o poreklu v izvozni državi pretežno izvaja sama, čeprav ji pri tem pomagajo tamkajšnji organi, in ali gre za rezultat preverjanja v smislu te določbe, če so tako pridobljeni rezultati preverjanja Komisije navedeni v zapisniku, ki ga je med drugim podpisal vladni predstavnik izvozne države?“

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

„2. Ali lahko v primeru, kot je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je izvozna država [potrdila EUR.1], izdana v nekem obdobju, razglasila za neveljavna, ker porekla blaga na podlagi kasnejšega preverjanja ni bilo mogoče potrditi, vendar

ni mogoče izključiti, da je del izvoženega blaga izpolnjeval pogoje glede porekla, oseba, zavezana plačilu dajatev, s sklicevanjem na člen 220(2)(b), drugi in tretji pododstavek, [carinskega zakonika] uveljavlja varstvo legitimnih pričakovanj na podlagi tega, da so v njenem primeru predložena [potrdila EUR.1] morda bila pravilna in da so torej temeljila na izvoznikovem resničnem prikazu dejstev?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

27 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je člen 32 Protokola 1 treba razlagati tako, da rezultati naknadnega preverjanja potrdil EUR.1, ki jih je izdala država AKP, zavezujejo organe države članice, v katero je bilo blago, navedeno na teh potrdilih, uvoženo, če je pretežni del tega preverjanja preiskava, ki jo je v državi AKP opravila Komisija, in so bili navedeni organi o rezultatih te preiskave obveščeni z zapisnikom, ki ga je sopodpisal predstavnik te države AKP.

28 Kot je Sodišče že odločilo, sistem upravnega sodelovanja, uveden s protokolom, ki je priložen sporazumu, sklenjenem med Unijo in tretjo državo, ki določa pravila, ki zadevajo poreklo proizvodov, temelji na medsebojnem zaupanju med organi držav članic uvoznic in izvoznih držav (sodbi z dne 9. februarja 2006 v združenih zadevah Sfakianakis, od C-23/04 do C-25/04, ZOdl., str. I-1265, točka 21, in z dne 1. julija 2010 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-442/08, ZOdl., str. I-6457, točka 70).

29 Ugotovitve organov izvozne države so zlasti glede naknadnega preverjanja potrdil EUR.1, ki jih izda izvozna država, za organe države članice uvoznice zavezujoče. Sodelovanje, določeno s protokolom, ki se nanaša na poreklo proizvodov, namreč lahko deluje le, če država uvoznica priznava ugotovitve, ki jih je v zvezi s tem zakonito podala država izvoznica (sodba z dne 17. julija 1997 v zadevi Pascoal & Filhos, C-97/95, Recueil, str. I-4209, točka 33; zgoraj navedena sodba Komisija proti Nemčiji, točki 72 in 73, in sodba z dne 25. februarja 2010 v zadevi Brita, C-386/08, ZOdl., str. I-1289, točka 62).

30 Glede vprašanja, ali v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, rezultati naknadnega preverjanja pomenijo ugotovitve, ki jih je zakonito podala država izvoznica in torej zavezujejo organe države članice uvoznice, je najprej treba poudariti, da se v nasprotju s tem, kar navaja družba Afasia, naknadno preverjanje potrdil EUR.1, ki jih je izdala država AKP, lahko opravi, tudi če organi države članice uvoznice tega ne zahtevajo.

31 V zvezi s tem je treba navesti, da poleg pravil, določenih v odstavkih od 1 do 6 člena 32 Protokola 1, odstavek 7 tega člena določa, da država AKP izvoznica na lastno pobudo ali na predlog Unije opravi ustrezne poizvedbe za ugotavljanje ali preprečevanje kršitev določb tega protokola.

32 Torej se, kot so v pisnih stališčih poudarile češka in italijanska vlada ter Komisija in kakor je navedel generalni pravobranilec v točki 23 sklepnih predlogov, naknadno preverjanje ne opravi le, kadar zanj zaprosi država članica uvoznica, ampak na splošno tudi takrat, kadar država, ki je pogodbenica sporazuma, ali Komisija, ki mora v skladu s členom 211 ES skrbeti za pravilno uporabo sporazuma, meni, da obstajajo znaki, ki vzbujajo sum nepravilnosti v zvezi s poreklom uvoženega blaga (glej po analogiji zgoraj navedeni sodbi Sfakianakis, točki 30 in 31, in Komisija proti Nemčiji, točka 82).

33 Dalje je treba navesti, da člen 32(7) Protokola 1 državi AKP izvoznici omogoča, da Unijo povabi k sodelovanju pri preiskavah. V obravnavani zadevi ni nihče izpodbijal tega, da je bila preiskovalna misija, ki jo je vodil OLAF, opravljena na povabilo jamajškega ministrstva za zunanje zadeve in zunanjo trgovino, kar potrjuje tudi zapisnik te misije. V teh okoliščinah – v nasprotju s trditvami družbe Afasia – preiskave, ki jo je opravil OLAF na ozemlju Jamajke, ni mogoče obravnavati kot vmešavanje v notranje zadeve te države, zato ne gre za kršitev njene suverenosti.

34 Prav tako je treba navesti, da niti v Protokolu 1 niti v drugih aktih sporazuma iz Cotonouja ni določen način udeležbe Unije pri preiskavah v državi AKP izvoznici. Ob neobstoju posebnih pravil in ob upoštevanju ciljev, ki se jim sledi s pravilno uporabo tega sporazuma in uspešnim upravnim sodelovanjem, je treba navesti, da člen 32(7) Protokola državi AKP izvoznici omogoča – če ta to želi ali v tem smislu sprejme predlog Unije – da OLAF s svojimi viri in strokovnim znanjem pretežno sam opravi preiskavo, ki jo je treba izvesti. Če država AKP izvoznica izbere ta način, za pravilno opravljanje njene funkcije organa, ki je pristojen za naknadno preverjanje, zadostuje, da rezultate preiskave, ki jo je opravil OLAF, nedvoumno in pisno prizna za svoje.

35 Kakor je navedel generalni pravobranilec v točkah 25 in 29 sklepnih predlogov, mora biti to priznanje rezultatov preiskave datirano in pravilno podpisano v imenu države AKP izvoznice, pri tem pa okoliščina, da so ti rezultati navedeni v dokumentu s pisemsko glavo OLAF, ni upoštevna.

36 Ker v členu 32(7) navedenega protokola prav tako ni določb, v kateri obliki je treba državo članico uvoznico obvestiti o rezultatih preiskave, da bi lahko zavezovali njene organe, je treba navesti, da s tem, da se navedenim organom pošlje zapisnik o preiskavi,

ki je pravilno podpisan v imenu države AKP izvoznice in v katerem je nedvoumno navedeno, da so potrdila EUR.1 nepravilna in zato nična, ti rezultati navedene organe zavezujejo.

37 Nazadnje, v zvezi z vprašanjem, ki ga je prav tako predložila družba Afasia, in sicer, ali je imela oseba, ki je v imenu države AKP izvoznice podpisala zapisnik o preiskavi, v skladu s pravom te države pooblastila za tako ravnanje, je treba navesti, da po eni strani ob neobstoju takih pooblastil ni mogoče šteti, da je zadevna država AKP potrdila rezultate preiskave za svoje, in da po drugi iz medsebojnega zaupanja, ki je značilno za sodelovanje med državami AKP izvoznicami in državami članicami uvoznicami, izhaja, da države članice uvoznice ne smejo sistematično preverjati veljavnosti podpisov oseb, ki na videz lahko zavežejo državo AKP na področju izvoza.

38 Organi države članice uvoznice lahko zato le v primeru dvoma glede pooblastil osebe, ki se je podpisala v imenu države izvoznice, pri zadevni državi AKP preverijo, ali je ta oseba zares imela ustrezna pooblastila, da je to državo AKP zavezala na tem področju.

39 V obravnavani zadevi bo moralo predložitveno sodišče presoditi, ali bi moral Hauptzollamt – ob upoštevanju podatkov, navedenih v zapisniku o preiskavi, in argumentov, ki jih je družba Afasia navedla glede domnevne nepristojnosti stalnega sekretarja ministrstva za zunanje zadeve in zunanjo trgovino za podpis tega dokumenta v imenu Jamajke – to preveriti.

40 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 32 Protokola 1 razlagati tako, da rezultati naknadnega preverjanja, ki se nanaša na pravilnost porekla blaga, navedenega v potrdilih EUR.1, ki jih je izdala država AKP, in

katerega pretežni del je preiskava, ki jo je v tej državi na njeno povabilo opravila Komisija, natančneje, OLAF, zavezujejo organe države članice, v katero je bilo blago uvoženo, če so – kar mora presoditi predložitveno sodišče – ti organi prejeli dokument, s katerim je nedvoumno priznano, da ta država AKP navedene rezultate priznava za svoje.

Drugo vprašanje

41 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 220(2)(b) carinskega zakonika razlagati tako, da če so potrdila EUR.1, izdana za uvoz blaga v Unijo, razveljavljena zaradi nepravilnosti pri izdaji teh potrdil in zato, ker preferencialnega porekla, ki je na njih navedeno, med naknadnim preverjanjem ni bilo mogoče potrditi, lahko uvoznik izpodbija naknadno izterjavo uvoznih dajatev s trditvijo, da ni mogoče izključiti, da del blaga v resnici ima navedeno preferencialno poreklo.

42 Navedeno sodišče si torej postavlja vprašanje glede morebitnih pravnih posledic ugotovitev preiskovalcev, kot so navedene v točki 21 te sodbe, v skladu s katerimi je mogoče, da so nekateri od navedenih izdelkov z jamajškim poreklom, vendar izvozniki niso predložili dokazov, ki bi to potrjevali.

43 V zvezi s tem je treba takoj spomniti, da je cilj naknadnega preverjanja pregled natančnosti porekla, ki je navedeno v potrdilu EUR.1 (sodba z dne 9. marca 2006 v zadevi Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, ZOdl., str. I-2263, točka 32 in navedena sodna praksa).

44 Kot je Sodišče v zvezi s tem večkrat odločilo, je takrat, kadar porekla blaga, ki je navedeno v potrdilu EUR.1, z naknadnim preverjanjem ni mogoče potrditi, treba sklepati, da je poreklo tega blaga neznano in da sta bila zato potrdilo EUR.1 in preferencialna tarifa zmotno priznana (sodbi z dne 7. decembra 1993 v zadevi Huygen in drugi, C-12/92, Recueil, str. I-6381, točki 17 in 18, in z dne 14. maja 1996 v združenih zadevah Faroe Seafood in drugi, C-153/94 in C-204/94, Recueil, str. I-2465, točka 16, ter zgoraj navedena sodba Beemsterboer Coldstore Services, točka 34).

45 Ta sodna praksa nasprotuje temu, da bi se lahko uvoznik z zatrjevanjem neznanega porekla blaga in s tem okoliščine, da ni mogoče izključiti, da imajo nekateri od teh izdelkov preferencialno poreklo, navedeno na razveljavljenih potrdilih EUR.1, izognil naknadni izterjavi uvoznih dajatev.

46 Ravno nasprotno, iz sodne prakse izhaja, da je naknadna izterjava carinskih dajatev, ki niso bile plačane med uvozom, običajna posledica dejstva, da z naknadnim preverjanjem ni mogoče potrditi porekla blaga, kot je navedeno v potrdilu EUR.1 (zgoraj navedeni sodbi Huygen in drugi, točka 19, in Faroe Seafood in drugi, točka 16).

47 Da bi se lahko uvoznik veljavno skliceval na legitimno pričakovanje v skladu s členom 220(2)(b) carinskega zakonika in bil izvzet iz naknadne izterjave, ki jo ta člen določa, morajo biti kumulativno izpolnjeni trije pogoji. Najprej, nezakonita izdaja potrdil EUR.1 mora biti posledica napake pristojnih organov samih, dalje, ta napaka mora biti taka, da je zavezanec za plačilo, ki ravna v dobri veri, ne more razumsko odkriti, in nazadnje, davčni zavezanec mora upoštevati vse določbe, ki jih določajo veljavni predpisi (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Faroe Seafood in drugi, točka 83, ter sodbi z dne 3. marca 2005 v zadevi Biegi Nahrungsmittel in Commonfood proti Komisiji, C-499/03 P, ZOdl., str. I-1751, točka 46, in z dne 18. oktobra 2007 v zadevi Agrover, C-173/06, ZOdl., str. I-8783, točka 30).

48 Kadar so – kot v postopku v glavni stvari – organi države izvoznice nepravilna potrdila EUR.1 izdali v okviru sistema upravnega sodelovanja, je to izdajo v skladu s členom 220(2)(b), drugi in tretji pododstavek, treba razumeti kot napako, ki so jo storili navedeni organi, razen če se izkaže, da so bila ta potrdila izdana na podlagi napačnih dejstev, ki jih je predložil izvoznik. Če so navedena potrdila izdana na podlagi lažnih izjav izvoznika, prvi od treh zgoraj navedenih kumulativnih pogojev ni izpolnjen in se zato mora opraviti naknadna izterjava uvoznih dajatev, razen če je zlasti očitno, da so organi, ki so ta potrdila izdali, vedeli ali bi morali vedeti, da blago ni izpolnjevalo pogojev, ki se zahtevajo za preferencialno obravnavo.

49 Čeprav predložitveno sodišče v postopku v glavni stvari ne dvomi o ugotovitvi iz zapisnika o opravljenem preverjanju, da jamajške oblasti niso vedele in niso mogle vedeti, da blago, ki ga je izvažala družba ARH, ni izpolnjevalo pogojev, pod katerimi bi lahko šteli, da je jamajškega porekla, pa po drugi strani sprašuje, ali je Hauptzollamt tisti, ki mora dokazati, da so nezakonita potrdila izdana na podlagi lažnih izjav te družbe, ali pa mora družba Afasia dokazati, da je družba ARH jamajškim oblastem pravilno predložila dejstva.

50 Navedeno sodišče zlasti sprašuje, kako je treba prenesti razlago člena 220(2)(b) carinskega zakonika, ki jo je podalo Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Beemsterboer Coldstore Services, na okoliščine, kakršne so v glavni stvari.

51 V navedeni sodbi je Sodišče odločilo, da se od carinskih organov držav uvoznic ne zahteva, da dokažejo, da je izvoznik podal lažne izjave, če se izkaže, da ta kljub obveznosti, ki izhaja iz veljavne zakonodaje, ni vsaj tri leta hranil dokumentov, ki se nanašajo na zadevno blago. V takih okoliščinah namreč navedeni organi nimajo možnosti

dokazati, da so bili podatki, ki jih je predložil izvoznik v zvezi z izdajo potrdil EUR.1, pravilni ali ne (zgoraj navedena sodba Beemsterboer Coldstore Services, točka 40).

52 Družba Afasia navaja, da odločitve Sodišča v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Beemsterboer Coldstore Services, ni mogoče prenesti na postopek v glavni stvari, ker ni bilo mogoče, da bi družba ARH izpolnila obveznost iz člena 28 Protokola 1, namreč hraniti zadevne dokumente vsaj tri leta, saj je orkan uničil njene proizvodne obrate pred iztekom tega obdobja. Zaradi tega elementa višje sile naj ne bi bilo več mogoče odgovoriti na vprašanje, ali so bila potrdila EUR.1 izdana na podlagi lažnih izjav izvoznika, zato naj bi bilo izdajo nezakonitih potrdil EUR.1 treba šteti za napako, ki so jo storile jamajške oblasti.

53 Vendar v taki argumentaciji niso upoštevane okoliščine, da je OLAF – glede na to, da ni mogel vzpostaviti sodelovanja z lastniki skupine Afasia, in ob upoštevanju tega, da med prisilnim pregledom, ki ga je opravil v sodelovanju z jamajškimi oblastmi, v proizvodnih obratih in poslovnih prostorih družbe ARH ni bilo dokumentov – svojo preiskavo usmeril na prevozne dokumente in dokumente jamajških organov, ki se nanašajo na izvožene pošiljke blaga, in primerjal podatke iz teh dokumentov s podatki iz dokumentov, ki so jih poslali kitajski carinski organi. Na podlagi teh dokumentov in te primerjave podatkov je bilo ugotovljeno, da so izjave v zvezi s poreklom blaga, ki so jih družba ARH in drugi jamajški izvozniki naslovili na jamajške organe, morale biti lažne.

54 Kot sta pravilno ugotovili italijanska vlada in Komisija, izdaje nepravilnih potrdil EUR.1 ni mogoče šteti za napako organov države izvoznice, če jih v zmoto zavedejo izvozniki. V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da le napake, ki jih je mogoče pripisati aktivnemu ravnanju pristojnih organov, upravičujejo, da se naknadna

izterjava ne opravi. Kadar take napake ni, člen 220(2)(b) carinskega zakonika zavezancu za plačilo dajatev ne omogoča sklicevanja na legitimno pričakovanje (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Faroe Seafood, točki 91 in 92, in Agrover, točka 31). V takih okoliščinah argumenti družbe Afasia, ki temeljijo na višji sili, postanejo brezpredmetni.

55 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 220(2)(b) carinskega zakonika razlagati tako, da kadar se potrdila EUR.1, izdana za uvoz blaga v Unijo, razveljavijo, ker so bile odkrite nepravilnosti pri izdaji teh potrdil in ker preferencialnega porekla, ki je na njih navedeno, med naknadnim preverjanjem ni bilo mogoče potrditi, uvoznik ne more izpodbijati naknadne izterjave uvoznih dajatev s trditvijo, da ni mogoče izključiti, da del blaga v resnici ima navedeno preferencialno poreklo.

Stroški

56 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Člen 32 Protokola 1 iz Priloge V k Sporazumu o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisan v Cotonouju dne 23. junija 2000 in odobren v imenu Skupnosti s Sklepom Sveta z dne 19. decembra 2002, je treba razlagati tako, da rezultati naknadnega preverjanja, ki se nanaša na pravilnost porekla blaga, navedenega v potrdilih EUR.1, ki jih je izdala država AKP, in katerega pretežni del je preiskava, ki jo je v tej državi na njeno povabilo opravila Komisija, natančneje, OLAF, zavezujejo organe države članice, v katero je bilo blago uvoženo, če so – kar mora presoditi predložitveno sodišče – ti organi prejeli dokument, s katerim je nedvoumno priznano, da ta država AKP navedene rezultate priznava za svoje.**

2. **Člen 220(2)(b) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000, je treba razlagati tako, da kadar se potrdila EUR.1, izdana za uvoz blaga v Evropsko unijo, razveljavijo, ker so bile odkrite nepravilnosti pri izdaji teh potrdil in ker preferencialnega porekla, ki je na njih navedeno, med naknadnim preverjanjem ni bilo mogoče potrditi, uvoznik ne more izpodbijati naknadne izterjave uvoznih dajatev s trditvijo, da ni mogoče izključiti, da del blaga v resnici ima navedeno preferencialno poreklo.**

Podpisi